

---

Plats och tid	Kommunhuset, sammanträdesrum Björken kl. 09.00 -12.00	
Beslutande	Roger Kristofersson (S) ordförande Nils-Bengt Nilsson (C) Deanne Edin (S) Christine Nilsson-Lif (PRO) Jan Hansson (PRO) Bernth Nygren (PRO) Torsten Eriksson (PRO) Erik Nilsson (PRO) Marianne Eriksson (SPF) Pia Backman (SPF) Bertil Lind (PRO) tjänstgörande ersättare	
Övriga närvarande	Annika Stedt, sekreterare Aki Järvinen, socialchef § 18-19 Gudrun Öjbrandt, verksamhetschef/biträdande socialchef § 18-19 Inga-Brith Nilsson (C), ej tjänstgörande ersättare Eva-Lisa Nilsson (PRO) ej tjänstgörande ersättare Harald Eriksson (PRO) ej tjänstgörande ersättare Jan-Ola Bergqvist (SPF) ej tjänstgörande ersättare	
Utses att justera	Bernth Nygren	
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, vård- och socialförvaltningen, 2018-05-07	
Underskrifter	Sekreterare .....	Paragrafer 15-25
	Annika Stedt	
	Ordförande .....	
	Roger Kristofersson	
	Justerare .....	
	Bernth Nygren	



**Kommunala pensionärsrådet**

2018-05-02

2

---

## § 15

### **Godkännande av föredragningslista**

Extraärende: Information om våld i nära relationer, Gudrun Öjbrandt

**Föredragningslistan godkänns.**

---



## § 16

### **Föregående protokoll**

Föregående protokoll från sammanträde den 14 februari 2018 finns att hämta på kommunens hemsida under fliken kommun och politik/möten kallelser och protokoll/kommunala pensionärsrådet.

### **Kommunala pensionärsrådets beslut**

Föregående protokoll från sammanträde den 14 februari 2018 godkänns och läggs till handlingarna.

\_\_\_\_\_



**§ 17**

Dnr 2018.1

**Avsägelse av uppdrag samt nya ledamöter och ersättare i kommunala pensionärsrådet**

Åke Andersson har avsagt sig uppdraget som ersättare för PRO i Hammerdal. Ny ersättare är Stig Wahlberg.

Ann-Chatrine Forsmark har avsagt sig uppdraget som ersättare för PRO i Strömsund. Ny ersättare är Harald Eriksson.

**Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet tar del av informationen.

---

## § 18

### Information från vård och socialförvaltningen

Socialchef Aki Järvinen lämnar aktuell information från vård- och socialförvaltningen.

#### Brukarundersökning 2015-2017

Resultat redovisas enligt kriterierna nöjd, neutral och missnöjd. Inom särskilda boenden har resultatet förbättrats från 78 % 2015 till 89 % 2017 när det gäller nöjdhet. Inom hemtjänsten har resultatet förbättrats från 89 % 2015 till 91 % 2017 när det gäller nöjdhet.

#### Ekonomi

Budgetunderskottet var -12,4 miljoner kronor i bokslut 2017. Troligtvis kommer förvaltningen att ha liknande underskott i bokslut 2018. Prognosen per februari 2018 visar på ett budgetunderskott på -10,6 miljoner kronor.

Kostnaden per brukare i särskilt boende Strömsunds kommun låg 2016 på 750 000 kronor vilket var jämförbart med riket. I hemtjänst var kostnaden per invånare 80 + 107 836 kronor. Jämtlands län ligger ca 30 % högre i kostnader än riket. Det beror på att större delen av befolkningen bor utanför tätorterna och det är långt mellan brukarna.

#### Personalförsörjning

Andelen äldre kommer att öka. Pensionsavgångar för personal inom vård och omsorg är mellan 7-18 personer årligen fram till år 2025. Det råder läkarbrist i Hammerdal och Strömsund samt brist på distriktssköterskor och sjuksköterskor i Backe och Hoting. Det finns behov av arbetsterapeuter, fysioterapeuter och utbildade undersköterskor.

Bernth Nygren frågar om ung omsorg är något som kommunen kan ordna i egen regi. Socialchefen tycker att projekt med ung omsorg är bra men kräver mycket arbete om man ska kunna arbeta enligt modellen i kommunen. Vård- och socialförvaltningen behöver arbeta mer aktivt för att få ut fler elever i vård och omsorg. Nils-Bengt Nilsson tycker att ett projekt med ung omsorg är mycket bra, en vinna-vinna-situation för alla inblandade. Ett sådant projekt inom kommunen bör ligga utanför budget. Frågan kan lyftas högre upp.

**§ 18** (forts.)

**Vad arbetar vård- och socialförvaltningen med just nu?**

Vård- och socialförvaltningen arbetar aktivt för att sänka försörjningsstödet för utlandsfödda i kommunen. Detta sker genom att erbjuda arbete inom projektet Extratjänster, i projektet KIVO (kvalitetsinkludering i vård och omsorg) inom Jobbcenter, vid dokumentationscenter och i tvätteriet vid Folkets Hus.

**Arbetsmarknadsenheten, AME**

- Tillverkar butiksinredning till öppna förskolan vid hembygdsgården i Strömsund som drivs av Jamtli och kommunen sommartid.
- Tillverkar tändkottar till turismavdelningen och campingen.
- Rekryterar coach till snickeriet
- Driver projektet "Fågelholk" med tillverkning och uppsättning av fågelholkar på kommunens skogskiften.

**Särskilt boende**

Teknikutveckling sker med tillsynskameror, hotellås, passersystem med taggar m.m.

**Hemtjänst**

- Verksamheterna inom sydvästra, nordöstra och Strömbacka samlas vid Strömbacka.
- En central planeringsenhet inrättas istället för att planering ska ske vid varje hemtjänstdistrikt.
- Nyckelfri hemtjänst.

**Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet tackar för informationen. Bilaga.

\_\_\_\_\_



---

## § 19

### **Våld i nära relationer – ett folkhälsoproblem**

Verksamhetsansvarig inom äldreomsorgen och biträdande socialchef Gudrun Öjbrandt redovisar bildspel om äldre och våld i nära relationer.

Våldet kan ta sig olika uttryck

- Fysiskt våld.
- Känsломässiga övergrepp eller psykiskt våld.
- Sexuellt våld.
- Ekonomiskt våld.
- Materiellt våld.
- Latent våld.
- Försummelse.

Socialnämnden reviderade program mot våld i nära relationer den 24 maj 2017 § 70. Särskilda bestämmelser om socialnämndens ansvar för vissa målgrupper regleras i socialtjänstlagen, SoL, kap. 4.

Tips på utbildningsmaterial och litteratur lämnas.

### **Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet tackar för informationen. Bilaga.

\_\_\_\_\_

## § 20

### **Rapport från kommunstyrelsen**

Nils-Bengt Nilsson lämnar information om aktuella frågor.

#### **Fråga från Pia Backman om tillstånd för tiggeri i Strömsunds kommun**

I vissa kommuner finns formellt förbud mot tiggeri men inte i Strömsunds kommun. Så länge kommunens inte tagit beslut mot tiggeri ligger ansvaret hos Polisen och så länge man inte stör den allmänna ordningen är det tillåtet.

#### **GDPR (General Data Protection Regulation)**

Från och med den 25 maj 2018 införs lagen GDPR. Lagen ersätter personuppgiftslagen, PUL. Harald Eriksson meddelar att föreningar får ha tillfälliga medlemsregister.

#### **Fågelskyddsområde, Skåarnja**

Länsstyrelsen vill bilda ett fågelskyddsområde på båda sidor om Vildmarksvägen, med början strax norr om Gaustafallet och till länsgränsen mot Västerbotten över Stekenjokk. Inom området ska det bl.a. vara förbud att mellan den 10 juni och 10 juli uppehålla sig på annat än vägbanan. Ytterrande har lämnats från kommunstyrelsen om att man är positiv till naturreservat men negativ till tillträdesförbud. Man föreslår en "korridor" om 200 meter på bägge sidor av Vildmarksvägen, där tillträdesförbudet inte gäller.

#### **Fiberutbyggnad**

Utbyggnad pågår med ortssammanbindande nät. Fördyring har skett vid länsgränsen Ragunda-Hammerdal samt sträckan Yxskaftkälen- Bredkälen-Strömsund. Mer pengar har begärts från kommunen. I dagsläget avstår man från byggande av sträckorna Hoting-Backe och Ulriksfors -Backe. Alternativa lösningar ses över för att få fiber till orter och byar där det skulle bli mycket dyrare att gräva.

#### **Nyttjanderättsavtal Folkets Hus i Hoting**

Hotings IF har uttryckt önskamål om att få bygga ett utegym.

#### **Nyttjanderättsavtal Strömsund Järven 10 och Hammerdal 4:106**

Fortum AB har sökt medel ur Klimatklivet för att i Jämtlands län uppföra ett antal snabbbladdningsstationer för elbilar.



**§ 20** (forts.)

**Försäljning fastigheten Åsen 1:19**

Utredning pågår om vem som kan bli köpare

**Försäljning del av Strömsund 2:26**

Strömsunds Hyresbostäder vill bygga ett höghus i fem våningar vid tennisplanen.

**Ansökan Gåxsjö Bygdegårdsförening**

Förbättring av byggnad och toalett. Beviljat från Boverket.

**Räddningstjänstförbundet Jämtland**

Kranskommuner betalar mer än Östersunds kommun. Omfördelningsförslag har gjorts.

**Skolan Gäddede**

Beslut att behålla och renovera befintlig skola.

**Ny skolchef**

Lars Thorin är ny skolchef. Han har konstaterat att vi har en dyr skola. Det är viktigt att resurserna används på rätt sätt.

**Byggnation i Hammerdal, Strömsunds Hyresbostäder**

Ett anbud har inkommit och det har förkastats på grund av att det var för dyrt.

**Bokslutet kommunen**

Överskott + 27mnkr.

**Ny chef på SUAB**

Björn Amcoff är ny chef på SUAB.

**Tjänst turiststrateg**

Annonsering är på gång.

**Budgetarbete 2019**

Arbete är på gång. Migrationsverket har gjort omfördelning av asylsökande. Hem för ensamkommande barn i Backe, Rosenkvartsen, stänger. Migrationsverkets kontor stänger i Strömsund. Skolorna i Hoting och Backe blir berörda.



**Kommunala pensionärsrådet**

2018-05-02

10

---

**§ 20** (forts.)

**Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet tackar för informationen.

\_\_\_\_\_

## § 21

### Rapport från regionala pensionärsrådet

Bernth Nygren berättar om studiebesök vid hälsocentralen Ripan i Östersund. Hälsocentralen är privatägd och VD är Olle Kristmansson. Hälsocentralen ligger centralt placerad i Domus-huset.

Medinord Hälsa AB äger hälsocentralen och de har lång erfarenhet av att bedriva hälsovård. Företagets koncept är att utveckla och stödja hälsovården i Norrlands inland. Hälsocentralen arbetar efter fem ledord; tillit, tillgänglighet, träffsäker diagnos, hög teknikgrad och trivsel.

Hälsocentralen har telefontid kl. 8-17. Inom en minut ska patienter få svar när de ringer. Ett lokalt call-center sköter inkommande samtal så att de hamnar hos rätt person direkt. Bemanning; distriktsläkare, distriktsköterska, diabetessköterska, barnmorska, BVC-sköterska, undersköterska, fysioterapeut, psykolog/psykoterapeut och rehabiliteringskoordinator.

Ambitionen för hälsocentralen är att ha fasta medarbetare. Man planerar att öppna en filial på Körfältet. Intresse finns från företaget att driva hälsocentral i Hammerdal men man är inte enig med Region Jämtland Härjedalen i frågan. Hälsocentralen har 4 000 listade patienter och kan ta emot upp till 6 000 patienter. Hälsocentralen tar även emot patienter från Strömsund och Hammerdal.

Studiebesöket upplevdes som mycket positivt.

### Kommunala pensionärsrådets beslut

Pensionärsrådet tackar för informationen.

\_\_\_\_\_



**§ 22**

Dnr 2016.2

739

**Redovisning av intervju från medlemstidningen för PRO i Jämtlands län angående enkät om boendesituationer för äldre**

Bernth Nygren informerar om intervju som gjorts av Inger Breil om kommunala pensionärsrådets enkät gällande bostadsförsörjningsplanen 2017. Bernth Nygren, Pia Backman och kommunalrådet Susanne Hansson deltog vid intervjun.

Intervjun kommer att redovisas i ett extra blad i PRO-tidningen som kommer ut under augusti-september. Tidningen skickas ut i Jämtland och Härjedalen.

Bernth Nygren har informerat om enkäten vid PRO-distriktets årsmöte. Förhoppningen finns att kunna göra en ny enkät om några år vilket kommunalrådet fått information om.

**Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet tackar för informationen.

\_\_\_\_\_

## § 23

Dnr 2018.2

**Diskussion om följdverkningar i Strömsunds kommun av förändrade jourläkartider**

Nils-Bengt Nilsson informerar om att diskussioner förs om att inrätta en lättakut i Strömsund på sjuksköterskenivå, som skulle kunna sortera och hantera ärenden för vidare bedömning till läkare och även kunna göra tidsbokning hos läkare.

Enligt Bernth Nygren så kommer förändrade jourläkartider att medföra att ambulans och akut kommer att anlitas mer. Patienterna får ingen service under den tid som de väntar på åtgärder vid akuten i Östersund och det blir stora svårigheter för t.ex. diabetespatienter som behöver äta på bestämda tider för att må bra.

Harald Eriksson anser att Region Jämtland Härjedalen talar mot sig själva eftersom de under hösten förde diskussioner om att vården skulle decentraliseras ut till kommunerna. Nu gör man tvärt emot.

Enligt Nils-Bengt Nilsson så måste Region Jämtland Härjedalen försöka hitta lösningar med det kraftiga underskott som finns. Lösningar ska försöka hittas så nära vårdtagaren som möjligt.

Bernth Nygren föreslår att pensionärsrådet upprättar en skrivelse till kommunstyrelsen om vikten av fast läkarbemannning och fast jourtid för hela kommunen.

Torsten Eriksson informerar om att Lennart Oscarsson meddelade vid senaste PRO-mötet i Hammerdal att det finns stora chanser att hälsocentralen i Hammerdal kommer igång den 1 oktober 2018 via hälsocentralen Ripan i Östersund.

**Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet uppdrar till arbetsutskottet att upprätta en skrivelse till kommunstyrelsen om vikten av fast läkarbemannning och fast läkarjour i Strömsunds kommun för en vård närmare patienterna.

---

**Beslutsexpediering**

Pensionärsrådets arbetsutskott



## § 24

### **Utskick av kallelser och protokoll**

Hädanefter kommer utskick av kallelser och protokoll från kommunala pensionärsrådet endast att göras via mejl till de som har detta. Övriga får utskick via post. Om någon både vill ha utskick via mejl och brev går det naturligtvis bra.

Meddela sekreteraren aktuell mejladress och om utskick via brev önskas.

Kallelse ska skickas ut 10 dagar före sammanträde.

### **Kommunala pensionärsrådets beslut**

Pensionärsrådet beslutar att fastställa denna ordning för utskick av kallelser och protokoll.

\_\_\_\_\_



## § 25

### Delgivningar

1. Sveriges piggaste 106-åring, Dagny Carlsson, samtalar med Anett Karlsson från Anhörigas Riksförbund om hur det att vårda en närstående när man är 90 år. Den 30 maj 2018 kl. 13.30 - 15.30 i Strömsund, Allaktivitetshuset Saga.
2. Utbildningsdag i Umeå 23 maj 2018 om förvärvad hjärnskada.
3. Information om möjligheter att söka bidrag från socialnämndens stiftelser. Sista ansökningsdag 31 augusti 2018.
4. NKA, Nationellt kompetenscentrum anhöriga informerar: Den 26 mars 2018 lanserar Arvsfonden sin nya satsning på äldre personer med funktionsnedsättning - Ålder inget hinder. Arvsfonden siktar på 100 nya projekt fram till år 2021.

### Kommunala pensionärsrådets beslut

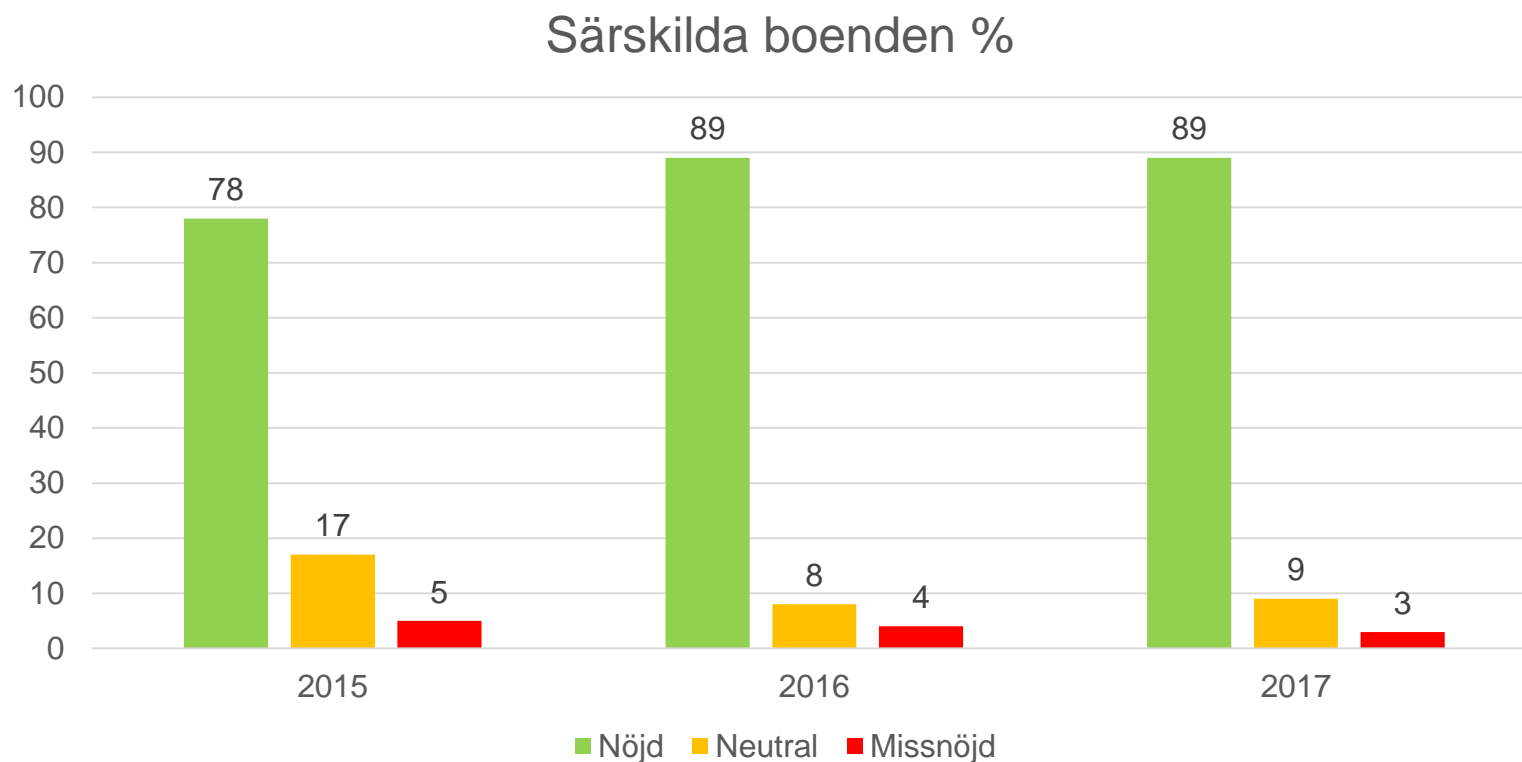
Delgivningarna läggs till handlingarna.

\_\_\_\_\_

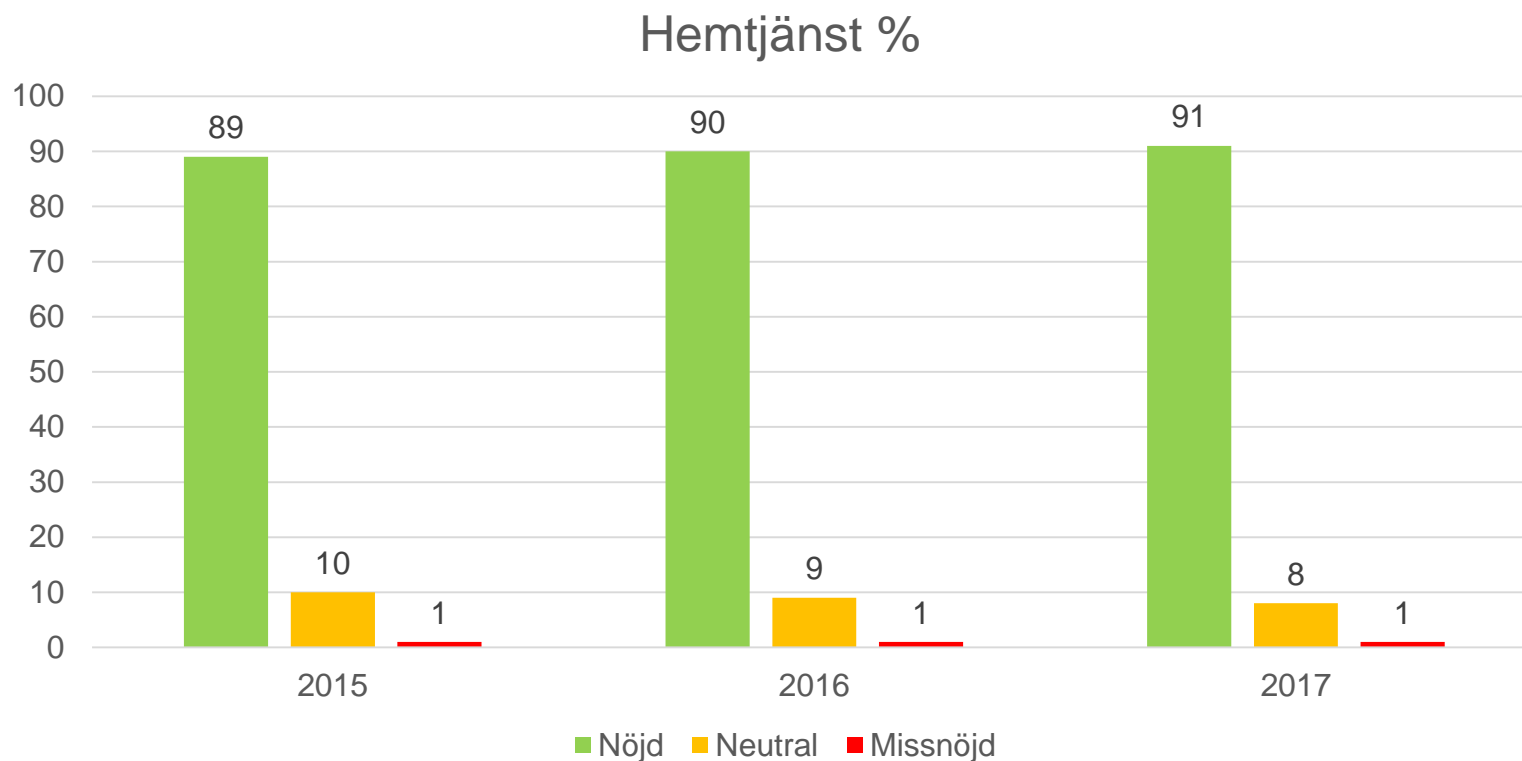
# KPR 180502



# Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?



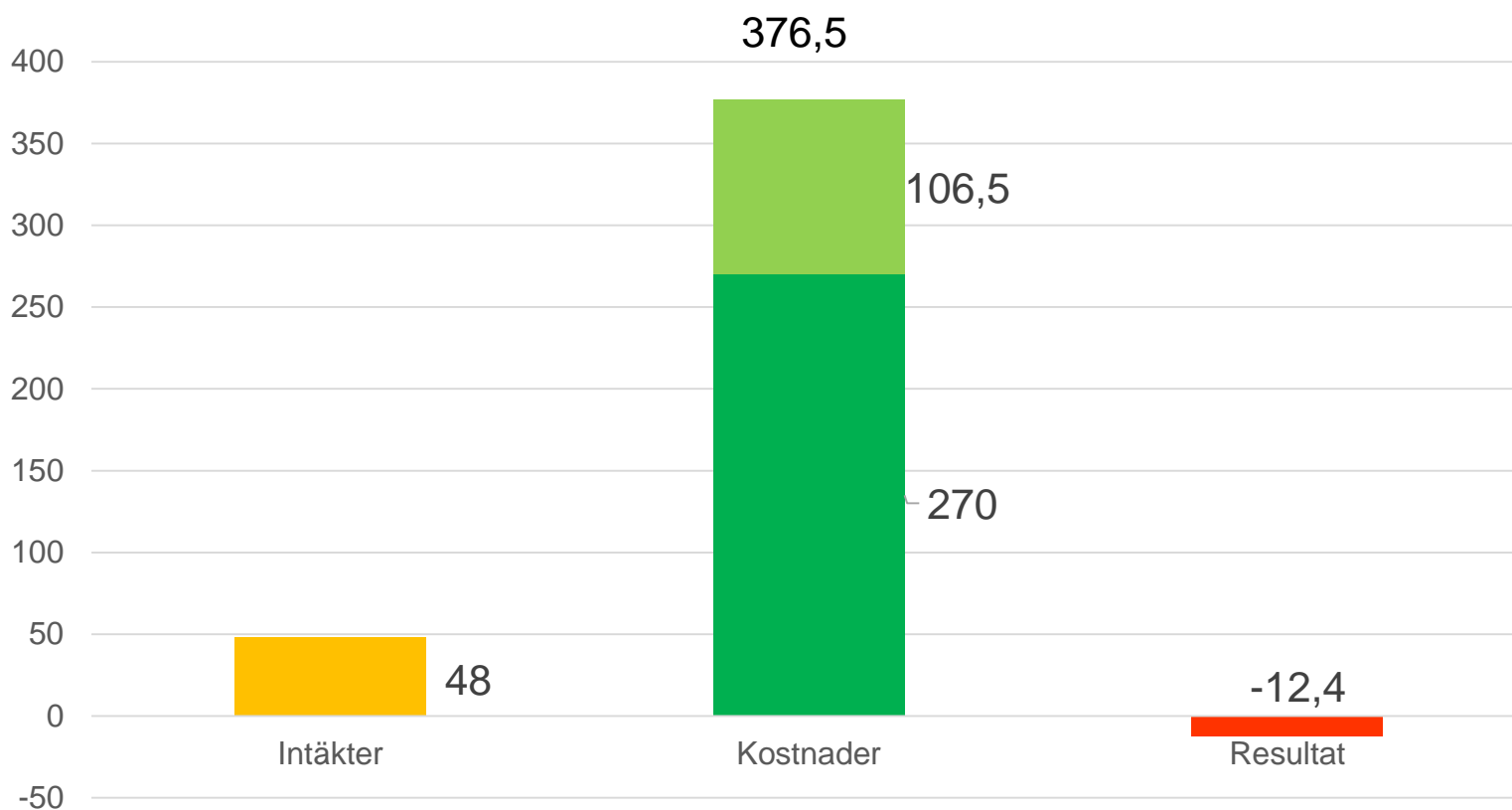
# Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?



# Ekonomi

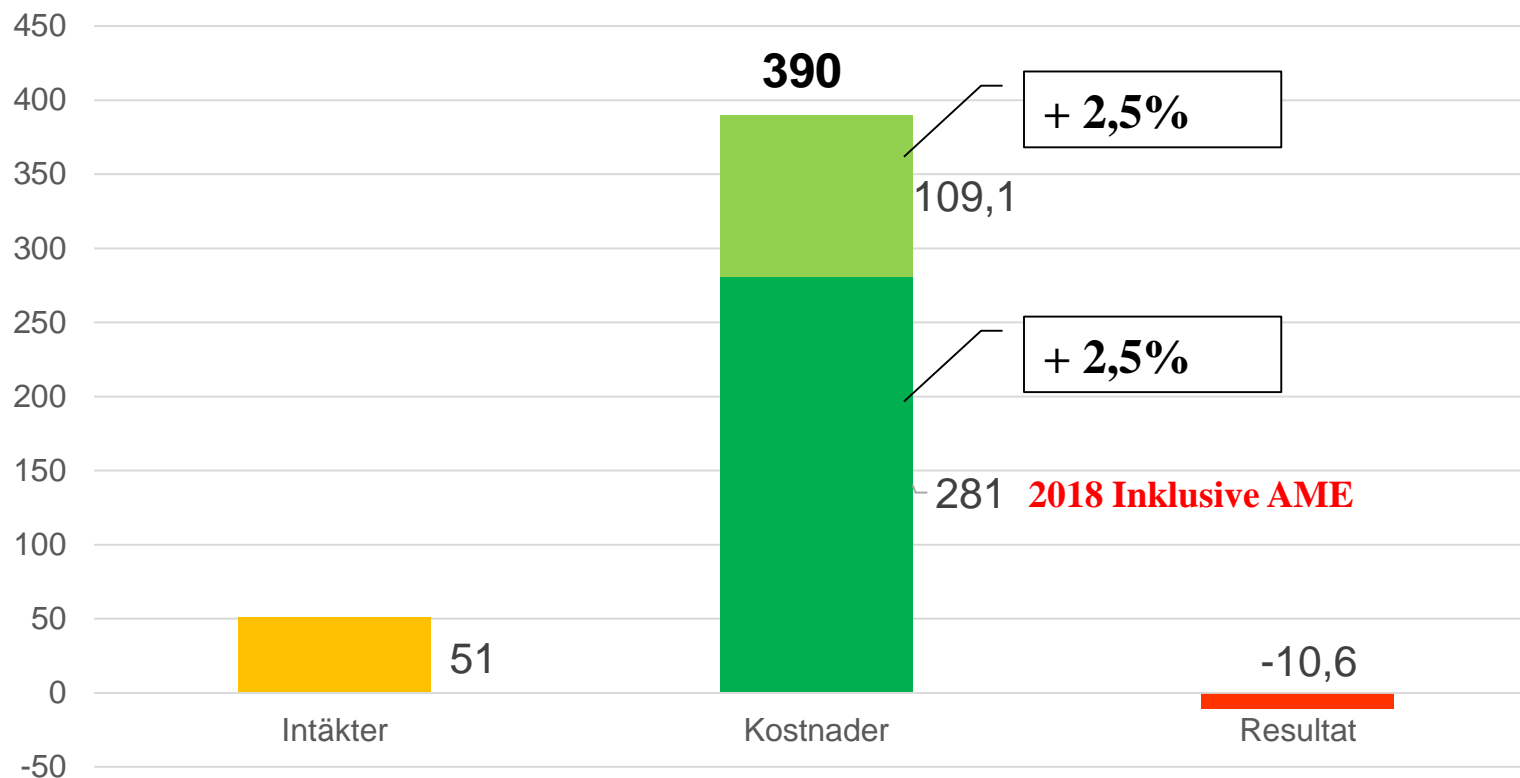
# Socialnämnden Resultat 2017

**328,5 miljoner (ram 316)**

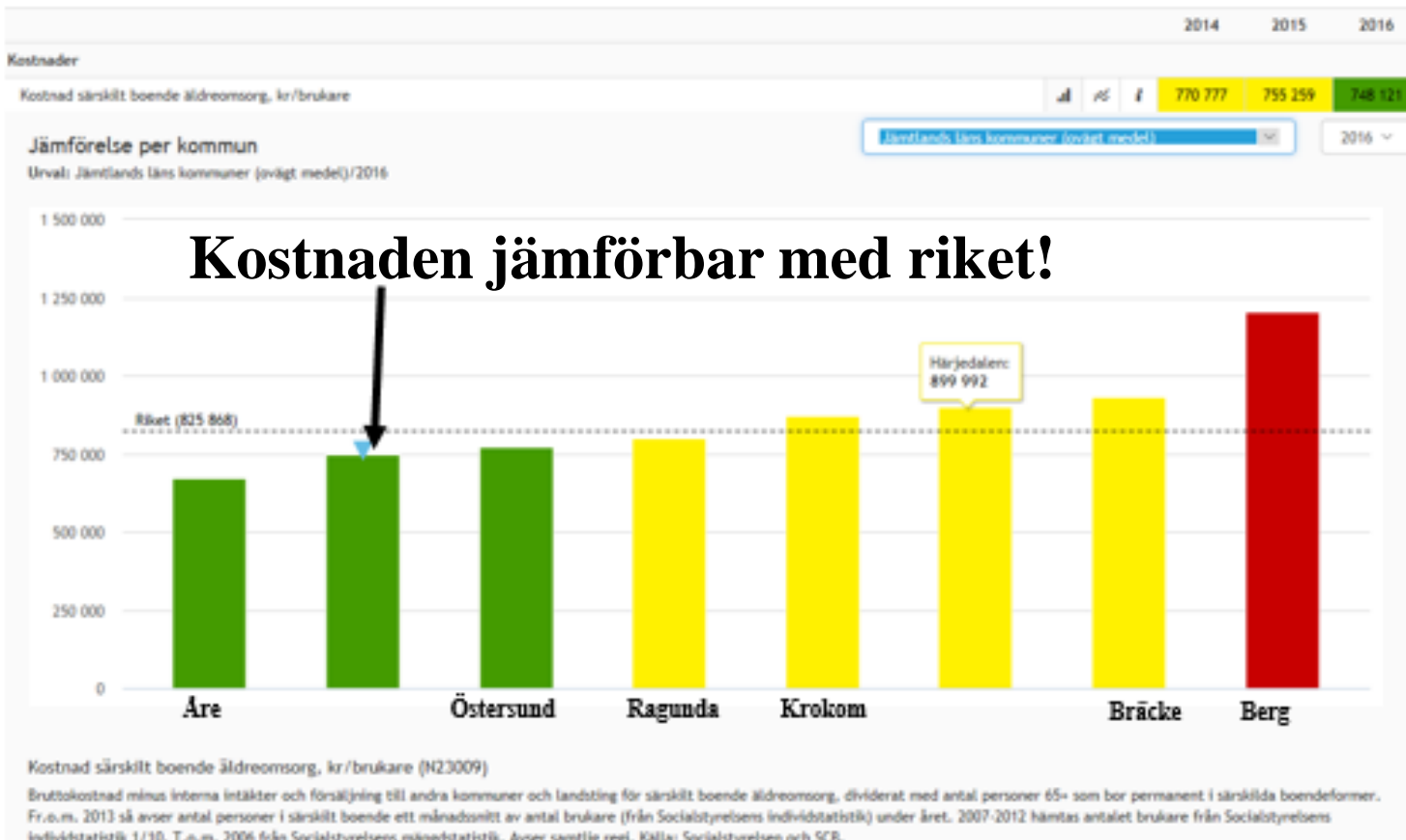


# Socialnämnden Prognos feb 2018

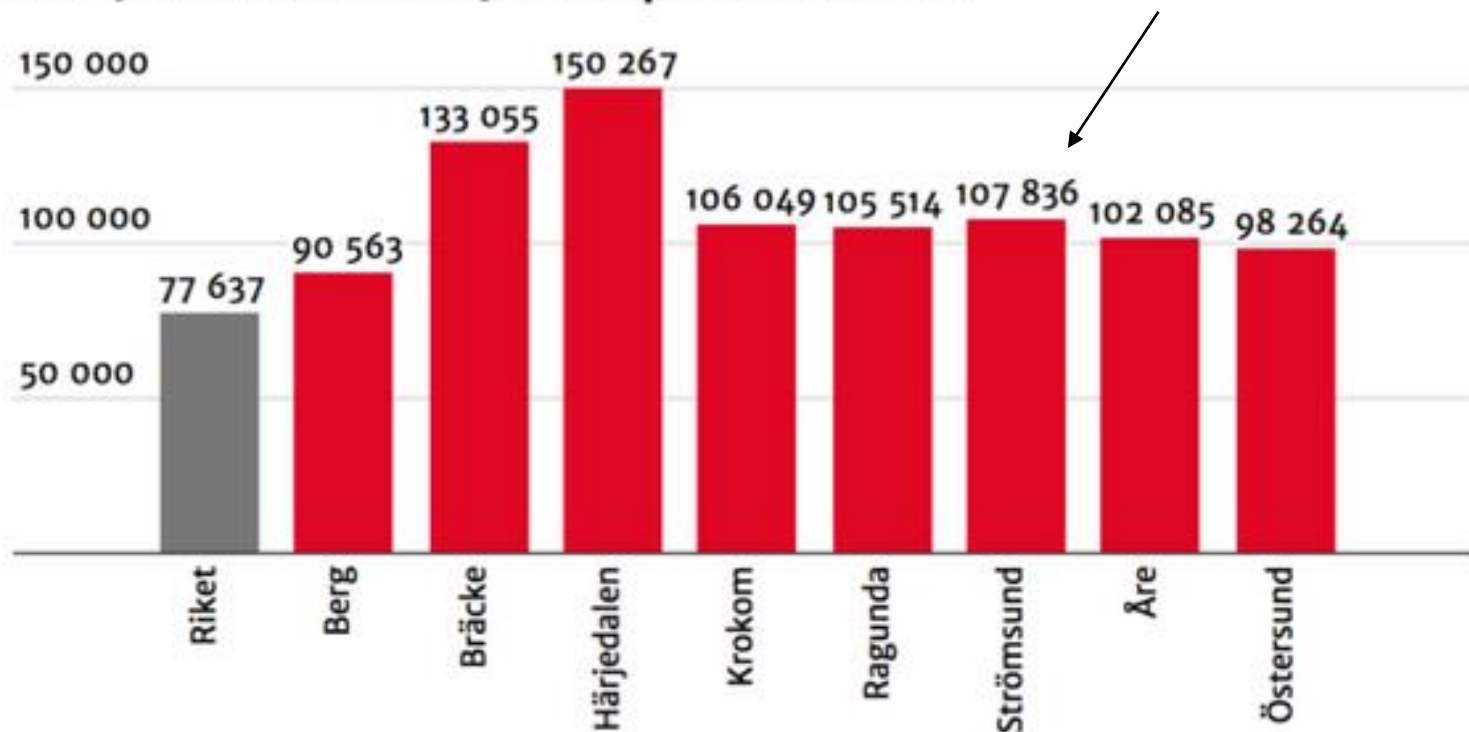
**339 miljoner (ram 328)**




# Särskilt boende Jämtland KPB 2016



## Så mycket kostar hemtjänsten per invånare 80+



Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för hemtjänst äldreomsorg (kronor), dividerat med antal invånare 80+ 2016. Avser samtlig regi.

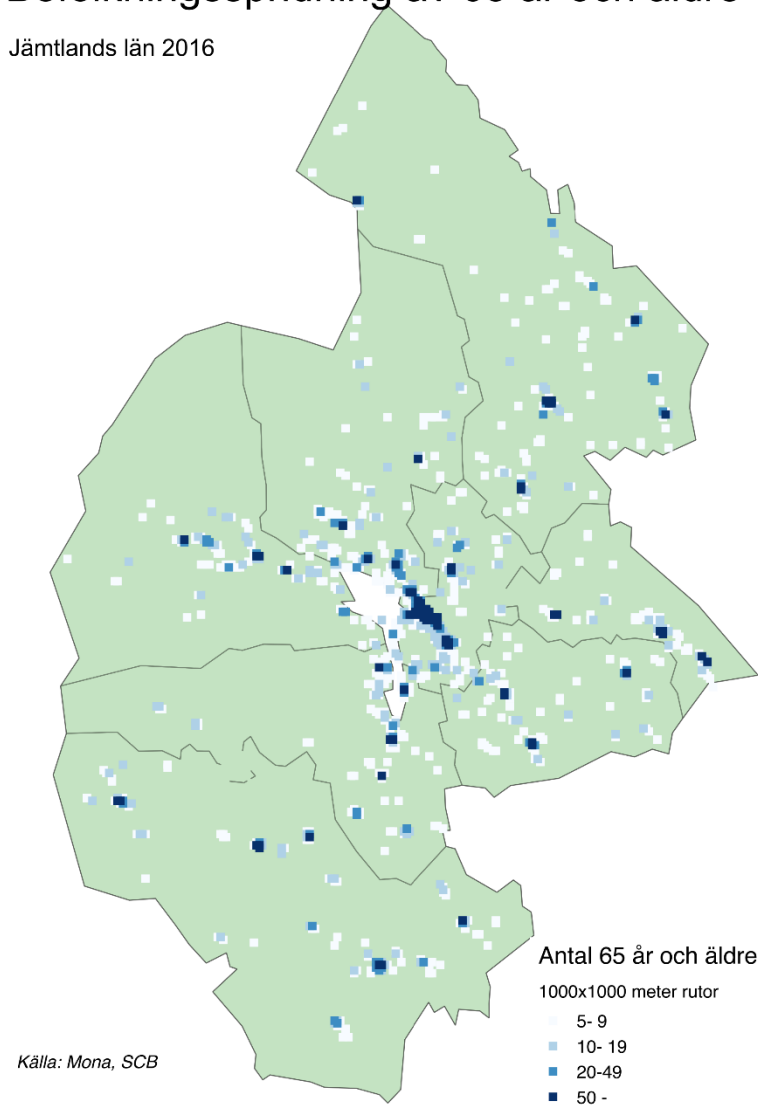
 NYHETSBYRÅN SIREN

Källa: Kolada/SCB

**Länet ligger ca 30 % högre än riket.**

# Befolknings-spridning av 65 år och äldre

Jämtlands län 2016



Källa: Mona, SCB



# Vi bor utspritt, glest och länge...

	65–69 år	70–79 år	80–89 år	90–99 år
<b>Strömsunds kn</b>				
Småort	8 %	8 %	7 %	7 %
Utanför småort	40 %	39 %	28 %	20 %
Tätort	53 %	53 %	64 %	73 %
<b>Åre kommun</b>				
Småort	16 %	12 %	14 %	5 %
Utanför småort	37 %	40 %	27 %	20 %
Tätort	48 %	48 %	59 %	74 %
<b>Östersunds kn</b>				
Småort	4 %	3 %	3 %	2 %
Utanför småort	10 %	8 %	7 %	3 %
Tätort	86 %	88 %	91 %	95 %

## Definition (SCB)

**Tätort:** minst 200 personer i ett område med sammanhängande bebyggelse (där högst 50 % är fritidshus)

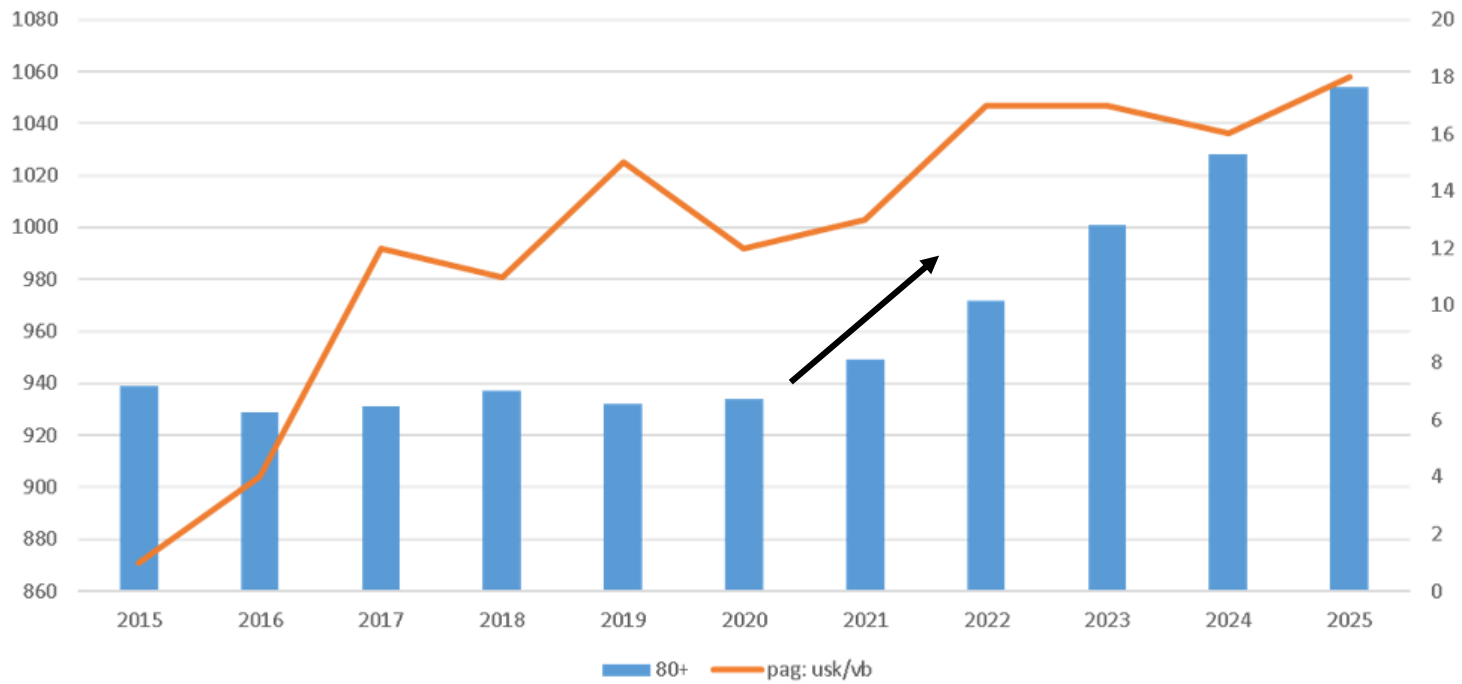
**Småort:** minst 50 – 199 personer i ett område med sammanhängande bebyggelse. Här ingår även de fall där de flesta byggnaderna är fritidshus

**Utanför:** de övriga utanför tätort och småort

Övrig definition: ..C för få värden, det vill säga färre än fem personer

# Personalförsörjning

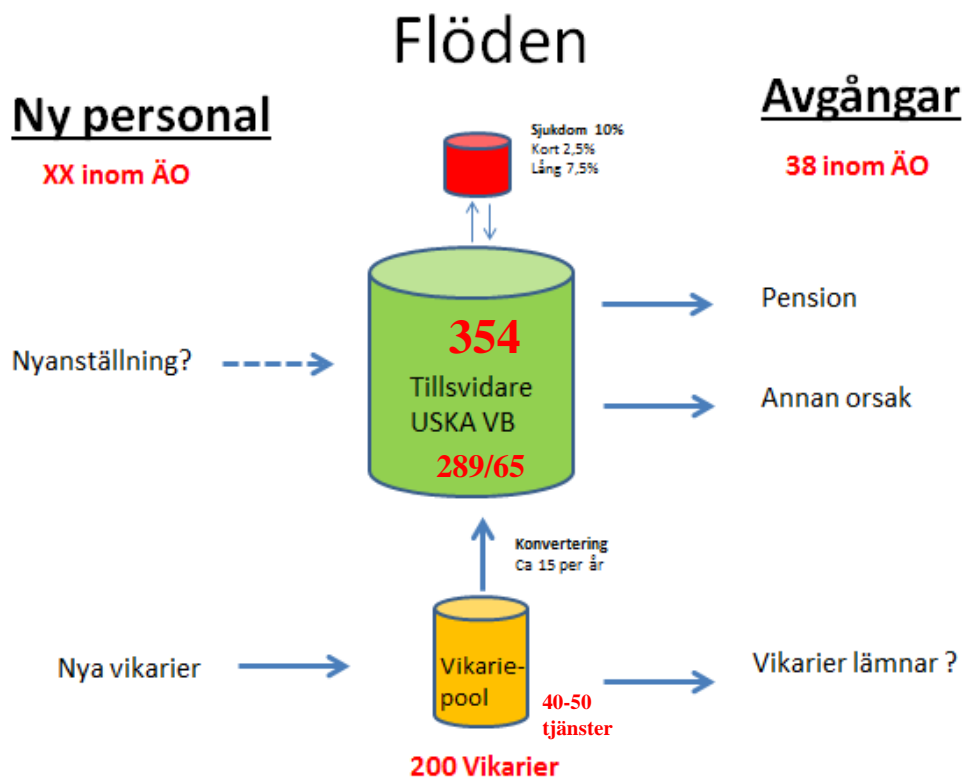
### Prognos: invånare 80+ och pensionsavgångar usk/vb Strömsunds kommun



# Exempel på problem

- Läkarbrist i Hammerdal och Strömsund
- Distriktssköterskor och sköterskor i Backe Hoting
- Arbetsterapeut & fysioterapeuter
- Utbildade undersköterskor
  
- Vikariebrist inom de flesta områden

# Vikariebristen börjar bli kännbar!



**Inflödet av nya vikarier minskar**

# Locka fler till vårdyrket

Vi frågade 80 högstadielärover på Vattudalsskolan..

# Är vårddyrket något som lockar dig ?

5 av 80 var positiva

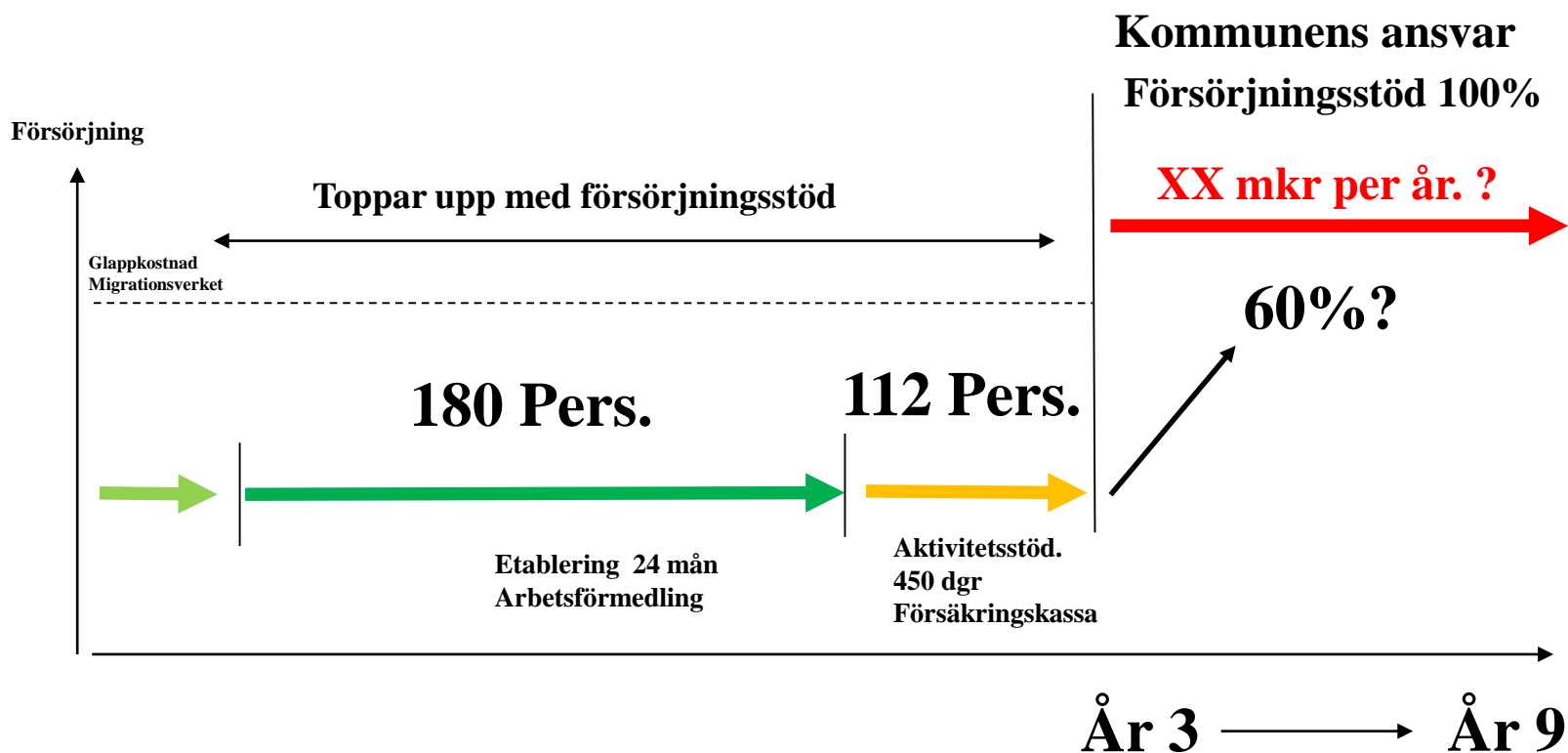


**Vi måste bjuda in ungdomar till vården i ett tidigare skede..  
Öka andelen PRAO i äldreomsorgen, Ung omsorg konceptet?**

# Vad jobbar vi med just nu ?



# Försörjningsstöd utrikesfödda



# AME

- 43 Extratjänster i början av april (Inom alla förvaltningar)
    - 15-20 som vi jobbar på..
  - 28 Kivo deltagare (VSF)
  - 18 Jobbcenter
  - 12 Dokumentationscenter
  - 3 Tvätteriet
- 
- Antalet **sökande** ferieungdomar 160 (77 inom vården)

# Aktiviteter inom AME

- Jamtli, Öppna förskolan, butiksinredning ICA/COOP
- "Tändkottar" till turismen och campingen
- Rekryterar en coach för snickeriet
- Projekt Fågelholk (skogsåtgärd)
  
- Försörjningsstödsomtagare till arbete (Extratjänst/Kivo)

# Vad händer inom IFO

- Samlad öppenvård Norrgård
- Förebyggande insatser för att dämpa placeringar
- Försörjningsstöd genomgång klienter
- Finansiering av utredningar, ADHD etc.
  - lyckat koncept 8 av 10 i annan försörjning..
- Vi bygger om Norrgård och flyttar runt personalgrupper..

# Stöd och Service (LSS)

- Vi kommer se över resursfördelningen på respektive enhet
  - Behov av att samla verksamheter, resurser
- Verktyg för vårdtyngdsmätning "Kuben"
  - Bedömer varje individs förmågor och behov av stöd
  - Viktas sedan mellan de olika enheterna

# Kommunal hälso- och sjukvård

- **Sjuksköterskor**
  - Ökad rörlighet bland SSK & DSK
  - Man provar andra typer av jobb
  - Några nyrekryteringar och några tappade.
  - Just nu planerade sjukskrivningar inom kvällspersonalen.
  - Poolsköterskor som utgår från Strömsund
- **Rehab**
  - Brist på sjukgymnaster
  - AT några lyckade rekryteringar

**Mest troligt hyrsköterskor i sommar**

# Vad görs inom särskilda boenden?

- Genomlysning av Säbo har genomförts 2016
- Strömsund bland de 20% kostnadseffektiva i landet (2016)
- Vårdtyngdsmätningar visar att vi ligger rätt.
- Vi ser över möjligheterna till planeringsverktyg inne på Säbo
  - Intraphone Säbo..
- Utveckling:
  - Tillsynskamera och annan teknik för att snabbt få signal om eventuella brukarbehov exempelvis på natten.
  - Sensorteknik (projekt med Östersund på Åshamra)
  - Hotell lås
  - Passersystem med "taggar" Zon indelning.

**Investeringar 5 mkr**

# Vad görs inom hemtjänsten

- **Samlad hemtjänst i Strömsunds tätort**
  - Sydvästra, Nordöstra och Strömbacka ←
- **Intraphone planering**
  - Ruttoptimeringssystem.
  - Planeringsenhet istället för decentraliserad manuell planering
  - Medarbetare får sin planering i mobilen.
  - Digital signering av medicinlistor.
- **Nyckelfri hemtjänst**
  - Spar tid med nyckelhantering
    - Avvaktat utgången med planeringsverktyget

**Investering 1mkr**



# Våld i nära relationer - ett folkhälsoproblem

# Våldet tar sig olika uttryck

## Fysiskt våld

All oönskad fysisk beröring och fysisk handling som skadar och orsakar fysisk smärta. Örfilar, knytnävsslag, sparkar och stryptag. Förövaren biter, river, drar i håret, bränner, skakar eller knuffar den närstående.

## Känslomässiga övergrepp eller psykiskt våld

Hot, tvång, trakasserier, glåpord och förlöjliganden. Kontroll och social isolering. Direkt hot om fysiskt våld och våldsamma konsekvenser och indirekt hot om t.ex. självmord eller hot riktat mot annan närstående, husdjur eller egendom. Barn som bevittnat våld har upplevt våld.

## Sexuellt våld

När någon blir tvingad att delta i eller se på sexuella handlingar mot sin vilja. Sexuellt våld är handlingar som uppfattas sexuellt kränkande av den som blir utsatt för dem.

## Ekonomiskt våld

Att ta kontroll över ekonomin och vägra den närstående insyn. Stöld av pengar eller egendom. Den närstående tvingas skriva på papper eller blir utsatt för ekonomisk utpressning.

## Materiellt våld

Våld som riktas mot och förstör materiella ting både i och utanför hemmet och som skapar oro och rädsla. Förövaren kan kasta bort något värdefullt eller något som den närstående tycker mycket om.

## Latent våld

Stark ilska och aggressivitet som är inbunden och visar sig i kroppshållning/kroppsuttryck och som skapar rädsla, upplevs som hot om våldsamma konsekvenser och/eller påminner om tidigare erfarenheter av fysiskt våld.

## Försummelse

Gäller äldre kvinnor och män samt kvinnor och män med funktionsnedsättning. Kan vara medvetet felaktig medicinering, bristande hygien, för lite eller fel mat och dryck, att lämna den närstående utan hjälp och tillsyn långa perioder. Försvåra istället för att underlätta t ex den närstående tvingas vara utan batterier till hörapparaten, förövaren tar bort rullstolen eller flyttar käppen utom räckhåll.

# Våld i nära relationer

- Många aktörer i samhället
- Kommunens ansvar för stöd till medborgare
- Inom kommunen traditionellt ett område för individ- och familjeomsorg
- Program mot våld i nära relationer, reviderat 2017
- Handbok våld i nära relation gemensam i länet, rutiner, checklistor mm.
- Kommunens webbplats Omsorg och stöd/ Våld i nära relationer  
<http://www.stromsund.se/1072.html>

# Socialtjänstens ansvar

Särskilda bestämmelser i SoL kap 5 om socialnämndens ansvar för vissa målgrupper

- barn och unga
- äldre personer
- personer med funktionshinder
- personer med missbruks- och beroendeproblem
- personer som vårdar eller stödjer närstående
- brottsoffer och våldsutsatta kvinnor

# Hälso- och sjukvårdens ansvar

- Hälsa- och sjukvårdens olika verksamheter har en viktig roll för att upptäcka och uppmärksamma våld, verka för att våldsutsatta erbjuds vård, tandvård och omvårdnad

# Våld i äldres nära relationer

- Slutet 1900-talet, stor fråga i UK, USA, Kanada m fl, begreppet *Elder Abuse*
- 2000 Ofrid, Brottsoffermyndighetens kartläggning Umeå
- 2001- 2003 nationellt råd för kvinnofrid, Margareta Winberg
- 2001 AGE Platform Europe prioriterad fråga
- 2002 WHO och Kanada, Elder Abuse ett folkhälsoproblem
- 2010 Kartläggning Abuse and health among elderly in Europe, begreppet *Maltreatment*
- 2013 Pensionärsorganisationerna mfl. kampanj ”Våldet går inte i pension”
- FN:s världsdag om våld och övergrepp mot äldre den 15 juni *World Elder Abuse Awareness Day*

# Våld i äldres nära relationer

- Dolt, tabubelagt brott
- Troligen finns mörkertal dvs det polisanmäls inte
- Tecken på våld kan förväxlas med andra medicinska problem
- Förövare kan vara make/maka/partner, son eller dotter, barnbarn eller någon annan i den nära bekantskapskretsen
  
- Utsatts för våld i långvarig relation
- Våld tillkommit på äldre dar
- Ingått i ny relation där våld är ett inslag

# Våld i äldres nära relationer

- Både män och kvinnor utsätts för våld – men vanligare med mäns våld mot kvinnor
- Generellt är äldre kvinnor en sårbar grupp
- Normaliseringsprocess
- Psykisk ohälsa, missbruk, ekonomiska bekymmer
- Konflikter, aggressivt beteende
- Sjukdom, funktionsnedsättning som leder till beroende
- Anhörigvårdare under *vårdrelaterad stress??* OBS begreppet omdiskuterat



# Vad kan en anställd göra?

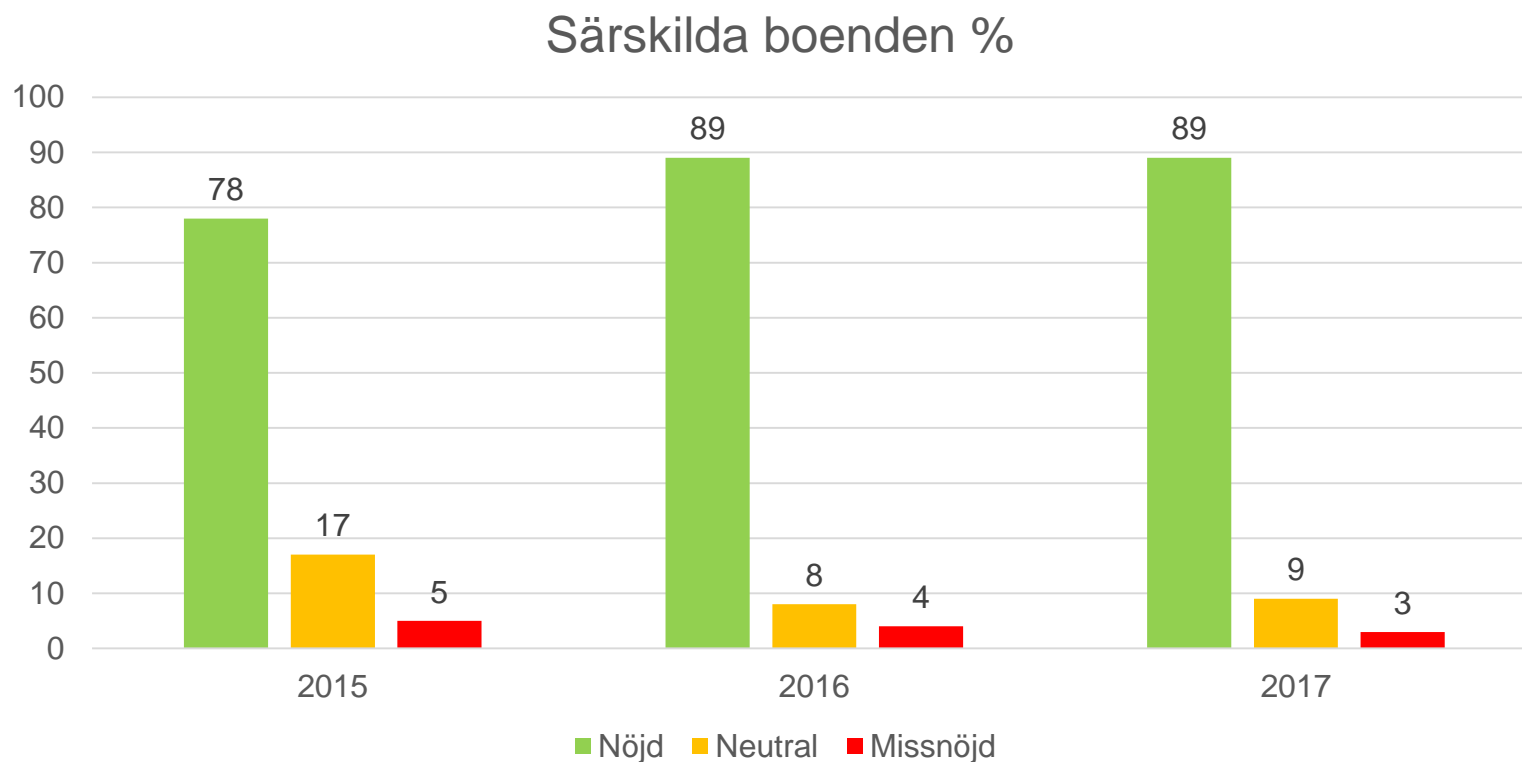
- Skapa relation med tillit, ge ett bra bemötande
- Respektera, lyssna, observera, informera
- Olika ansvar på olika nivåer
- Skillnader på sammanhang där våldet kommer till kännedom
- Samtala och fråga – hur då?
- Ta foto om synliga skador finns
- Vänd dig till chefen

# Våld i äldres nära relationer

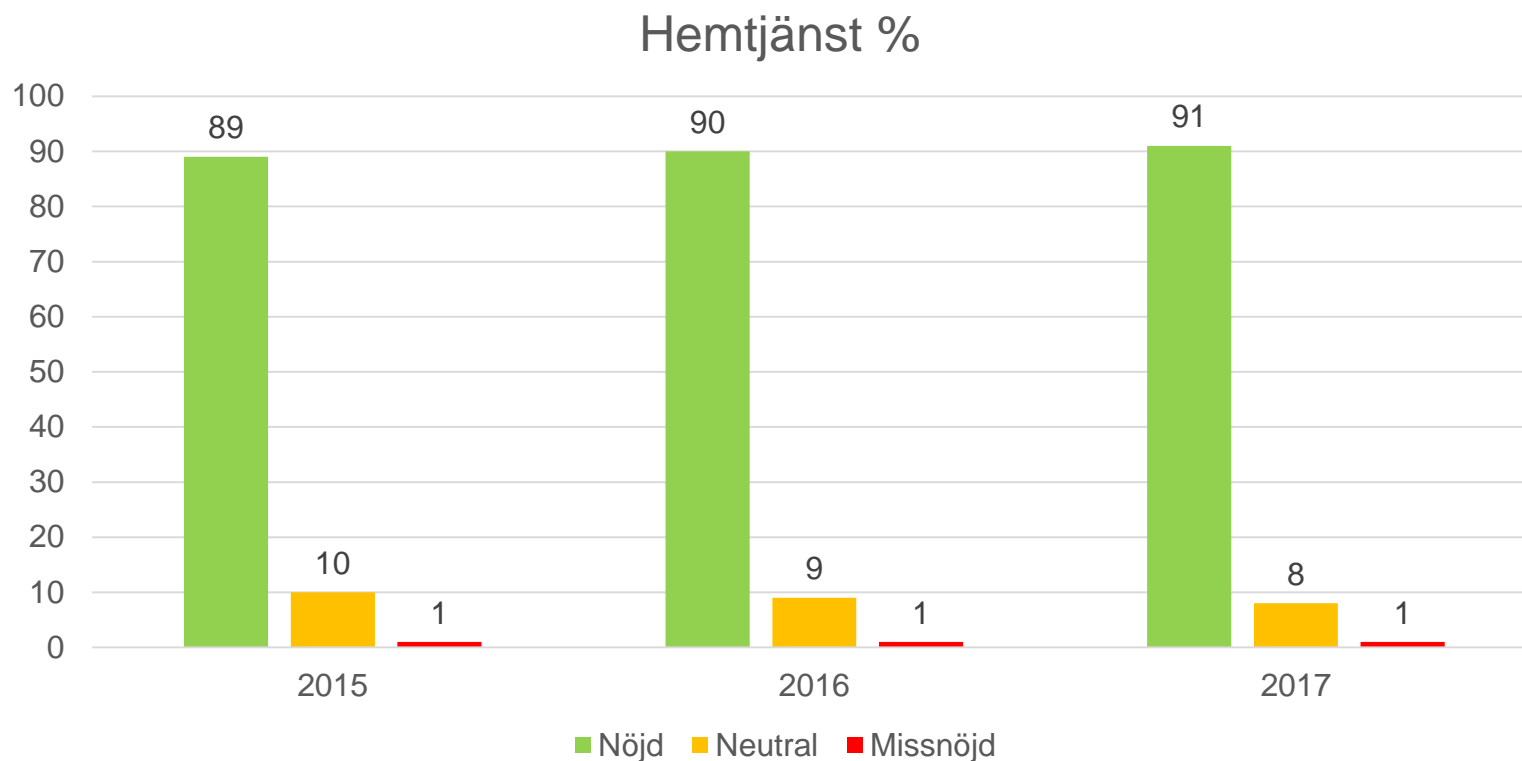
- Internutbildning, få upp frågan på dagordningen
- Blånader och silverhår. Utbildningsmaterial om våld mot äldre kvinnor, Socialstyrelsen 2014
- Våld i nära relationer, socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2014:4
- Våld. Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer, Socialstyrelsen 2016
- Webbutbildningar och övrigt material från socialstyrelsen

# KPR 180502

# Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?



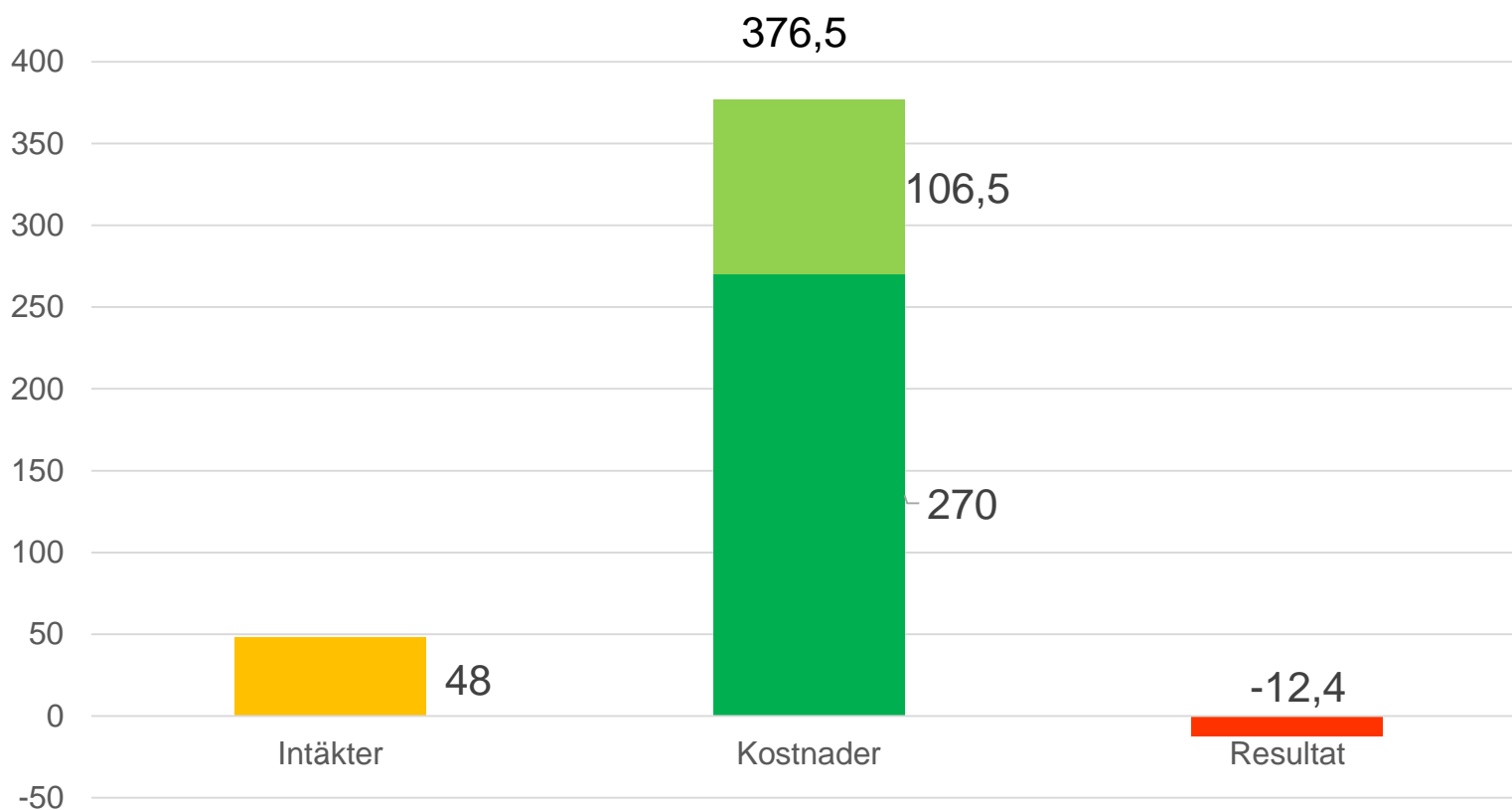
# Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?



# Ekonomi

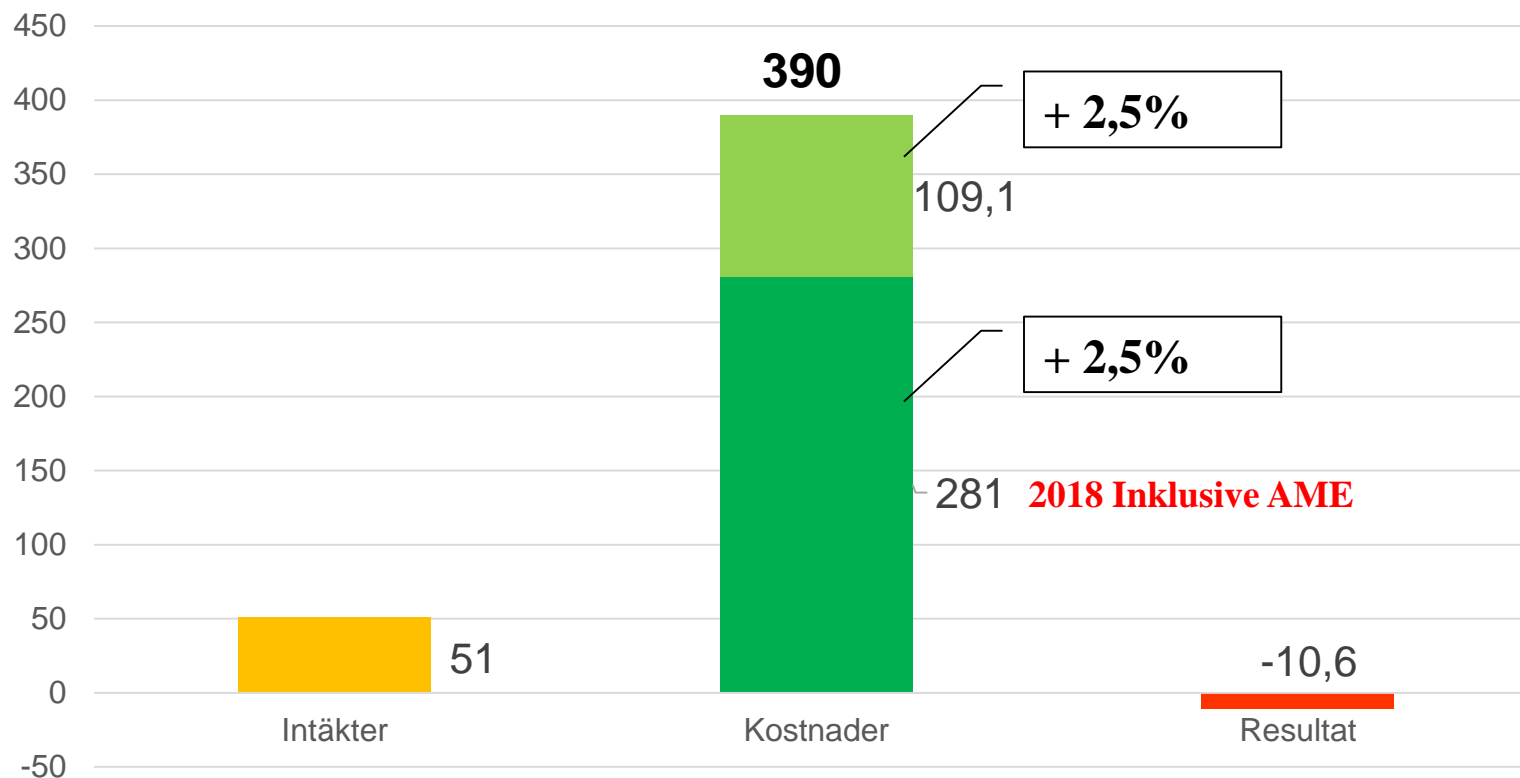
# Socialnämnden Resultat 2017

**328,5 miljoner (ram 316)**



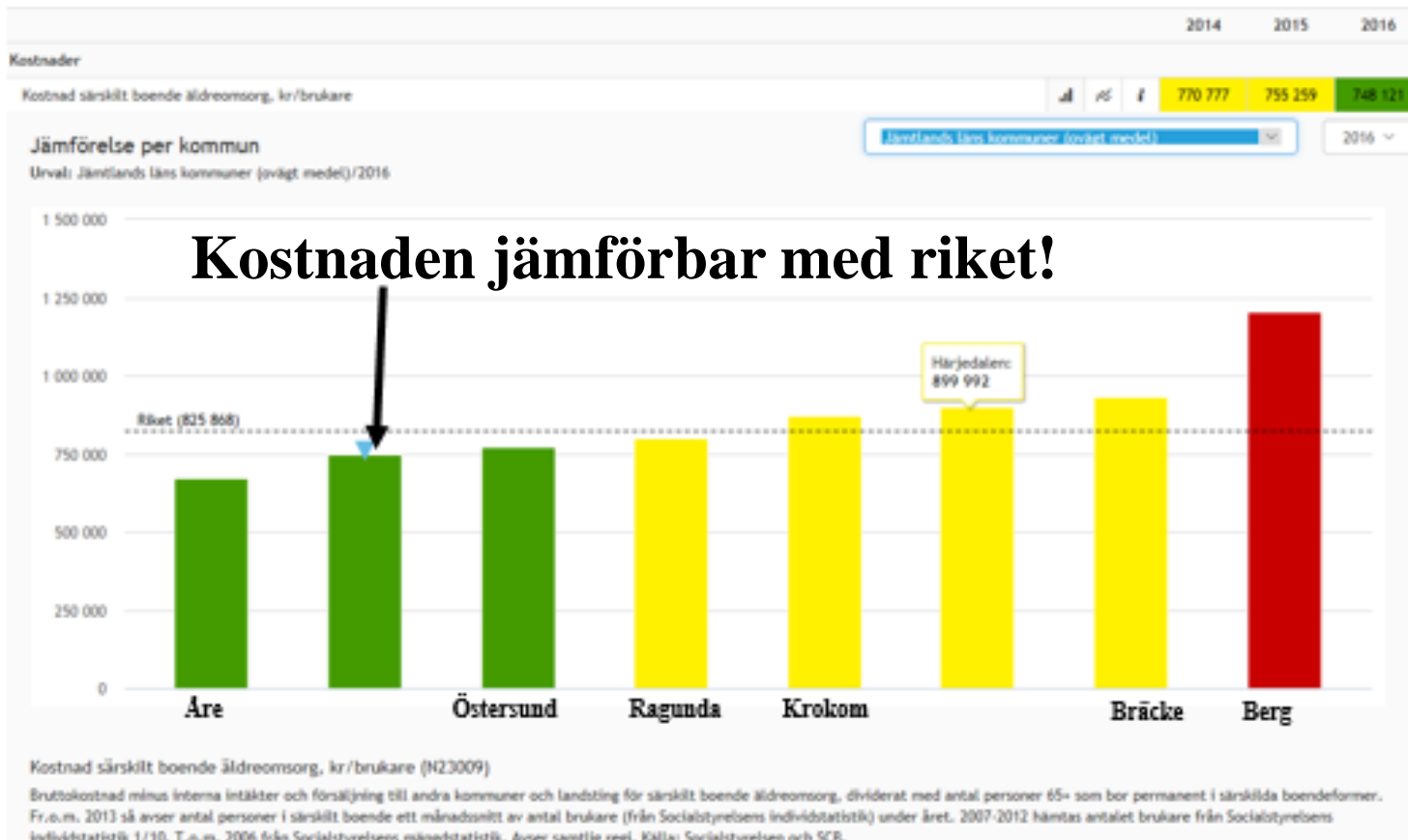
# Socialnämnden Prognos feb 2018

**339 miljoner (ram 328)**

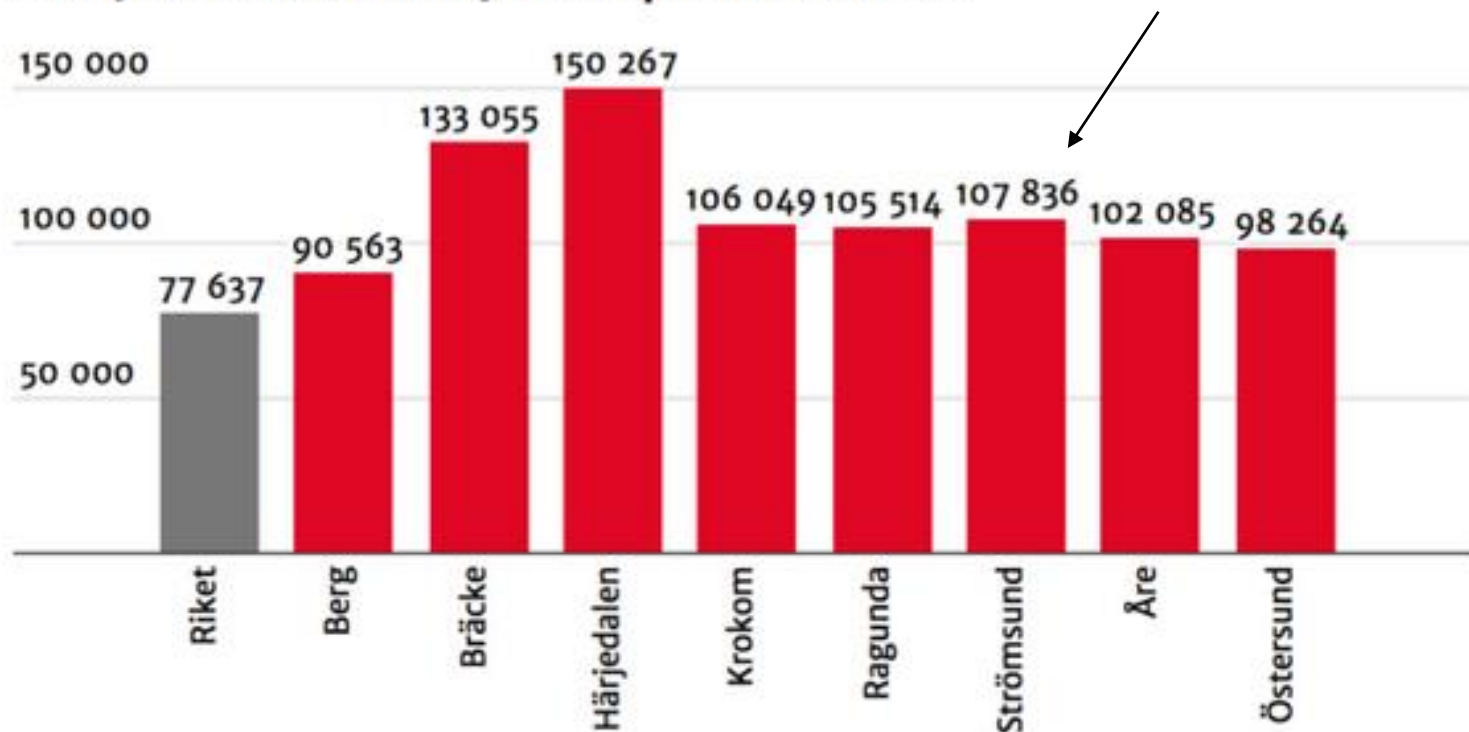





# Särskilt boende Jämtland KPB 2016



## Så mycket kostar hemtjänsten per invånare 80+



Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för hemtjänst äldreomsorg (kronor), dividerat med antal invånare 80+ 2016. Avser samtlig regi.

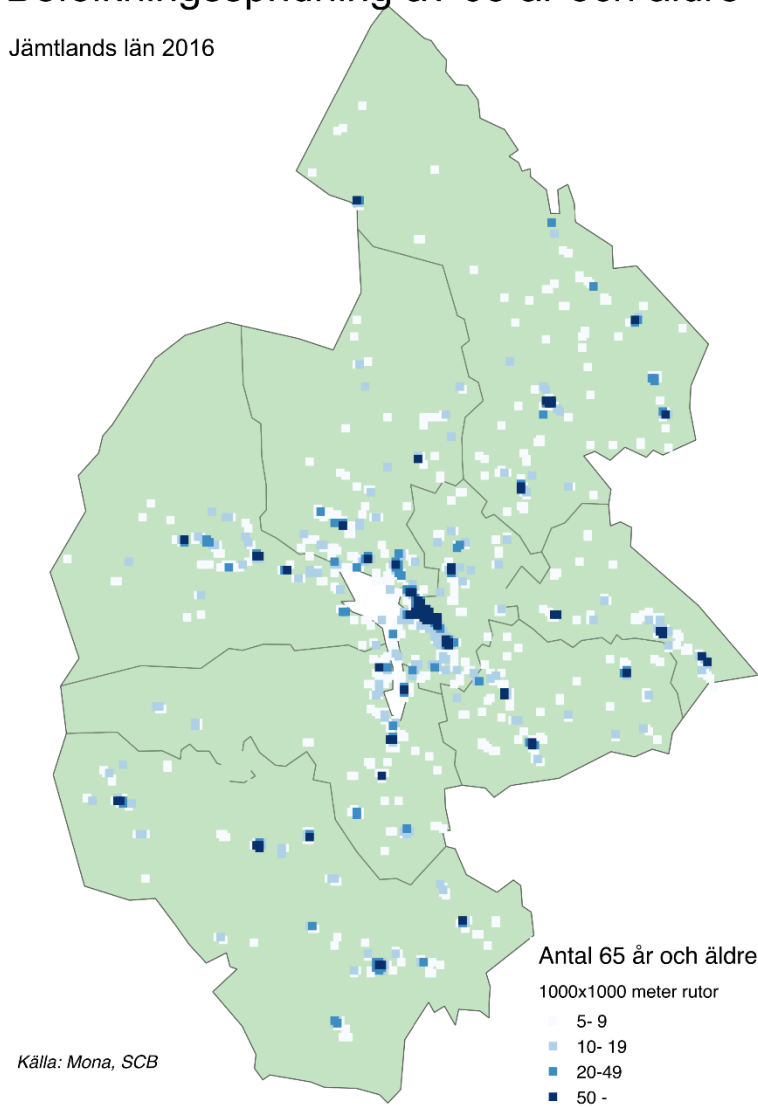
 NYHETSBYRÅN SIREN

Källa: Kolada/SCB

**Länet ligger ca 30 % högre än riket.**

# Befolknings-spridning av 65 år och äldre

Jämtlands län 2016



Källa: Mona, SCB

# Vi bor utspritt, glest och länge...

	65–69 år	70–79 år	80–89 år	90–99 år
<b>Strömsunds kn</b>				
Småort	8 %	8 %	7 %	7 %
Utanför småort	40 %	39 %	28 %	20 %
Tätort	53 %	53 %	64 %	73 %
<b>Åre kommun</b>				
Småort	16 %	12 %	14 %	5 %
Utanför småort	37 %	40 %	27 %	20 %
Tätort	48 %	48 %	59 %	74 %
<b>Östersunds kn</b>				
Småort	4 %	3 %	3 %	2 %
Utanför småort	10 %	8 %	7 %	3 %
Tätort	86 %	88 %	91 %	95 %

## Definition (SCB)

**Tätort:** minst 200 personer i ett område med sammanhängande bebyggelse (där högst 50 % är fritidshus)

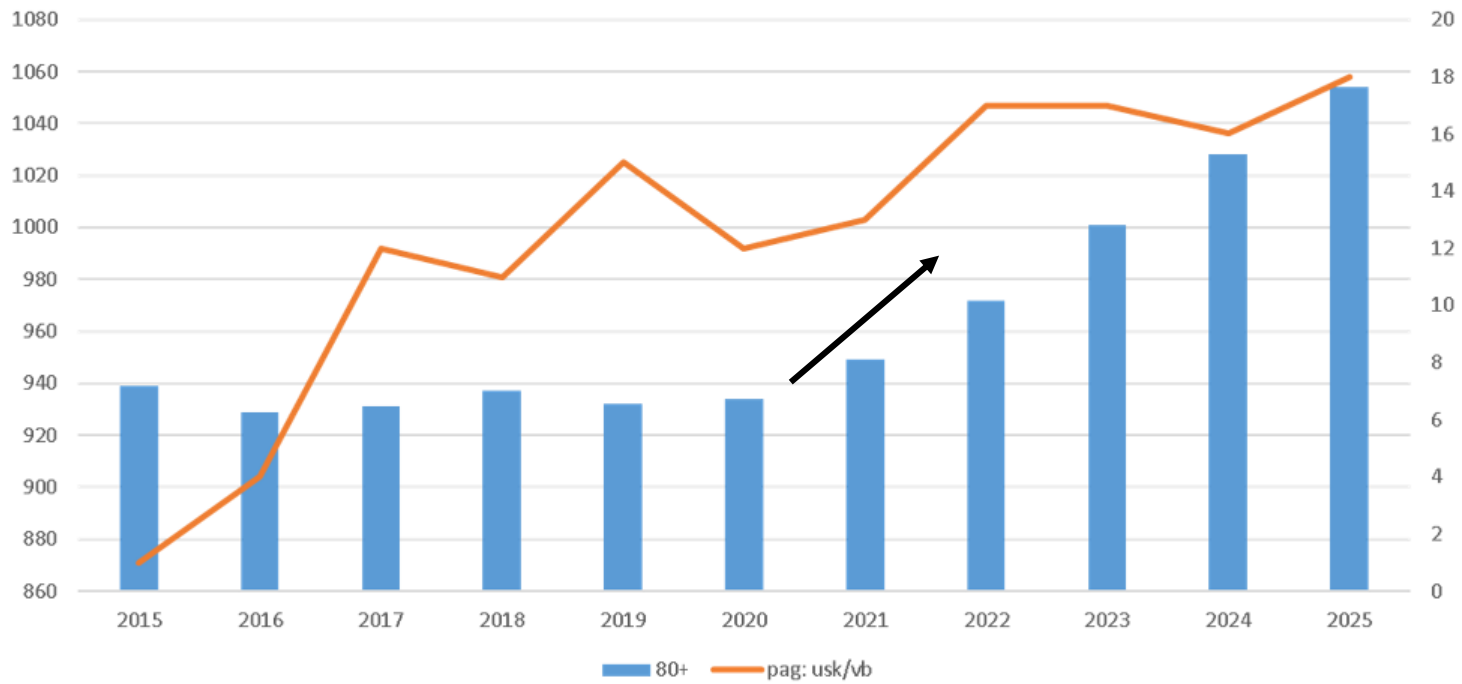
**Småort:** minst 50 – 199 personer i ett område med sammanhängande bebyggelse. Här ingår även de fall där de flesta byggnaderna är fritidshus

**Utanför:** de övriga utanför tätort och småort

Övrig definition: ..C för få värden, det vill säga färre än fem personer

# Personalförsörjning

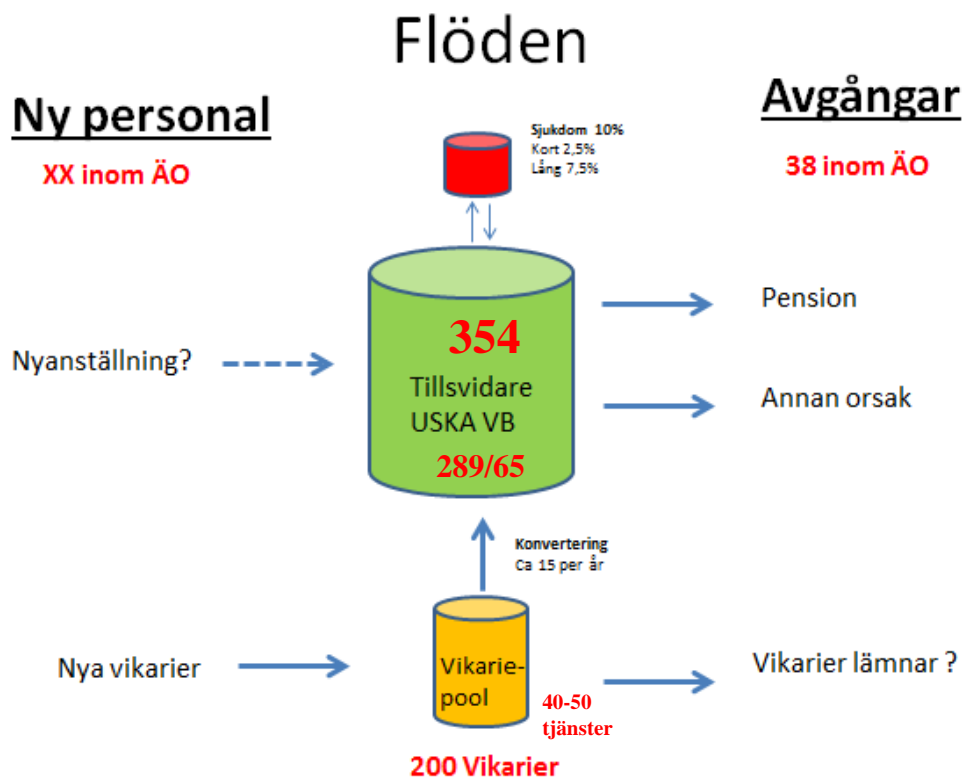
Prognos: invånare 80+ och pensionsavgångar usk/vb  
Strömsunds kommun



# Exempel på problem

- Läkarbrist i Hammerdal och Strömsund
- Distriktssköterskor och sköterskor i Backe Hoting
- Arbetsterapeut & fysioterapeuter
- Utbildade undersköterskor
  
- Vikariebrist inom de flesta områden

# Vikariebristen börjar bli kännbar!



**Inflödet av nya vikarier minskar**



# Locka fler till vårdyrket

Vi frågade 80 högstadieläver på Vattudalsskolan..

# Är vårddyrket något som lockar dig ?

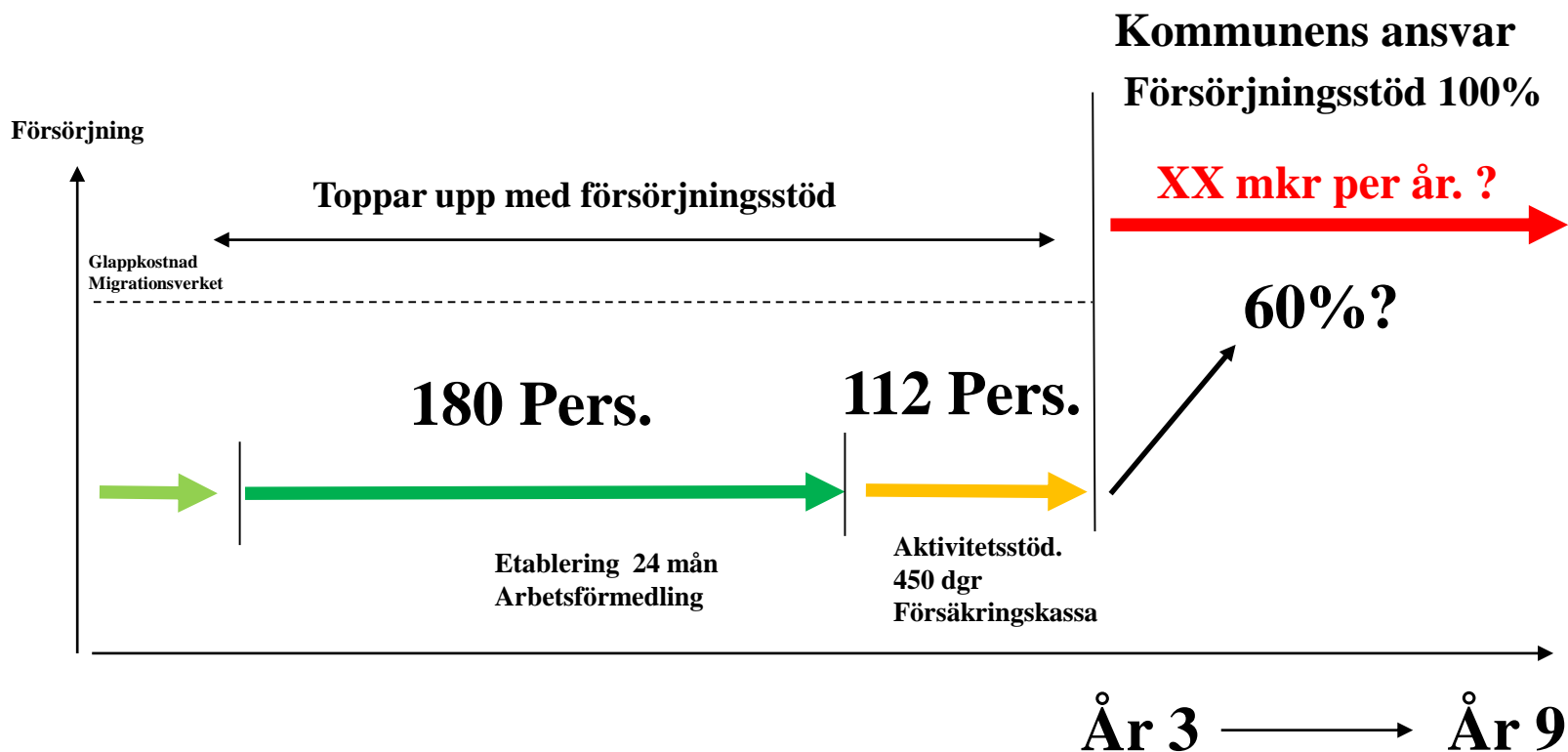
5 av 80 var positiva



**Vi måste bjuda in ungdomar till vården i ett tidigare skede..  
Öka andelen PRAO i äldreomsorgen, Ung omsorg konceptet?**

# Vad jobbar vi med just nu ?

# Försörjningsstöd utrikesfödda



# AME

- 43 Extratjänster i början av april (Inom alla förvaltningar)
    - 15-20 som vi jobbar på..
  - 28 Kivo deltagare (VSF)
  - 18 Jobbcenter
  - 12 Dokumentationscenter
  - 3 Tvätteriet
- 
- Antalet **sökande** ferieungdomar 160 (77 inom vården)

# Aktiviteter inom AME

- Jamtli, Öppna förskolan, butiksinredning ICA/COOP
- "Tändkottar" till turismen och campingen
- Rekryterar en coach för snickeriet
- Projekt Fågelholk (skogsåtgärd)
  
- Försörjningsstödsomtagare till arbete (Extratjänst/Kivo)

# Vad händer inom IFO

- Samlad öppenvård Norrgård
- Förebyggande insatser för att dämpa placeringar
- Försörjningsstöd genomgång klienter
- Finansiering av utredningar, ADHD etc.
  - lyckat koncept 8 av 10 i annan försörjning..
- Vi bygger om Norrgård och flyttar runt personalgrupper..

# Stöd och Service (LSS)

- Vi kommer se över resursfördelningen på respektive enhet
  - Behov av att samla verksamheter, resurser
- Verktyg för vårdtyngdsmätning "Kuben"
  - Bedömer varje individs förmågor och behov av stöd
  - Viktas sedan mellan de olika enheterna



# Kommunal hälso- och sjukvård

- **Sjuksköterskor**
  - Ökad rörlighet bland SSK & DSK
  - Man provar andra typer av jobb
  - Några nyrekryteringar och några tappade.
  - Just nu planerade sjukskrivningar inom kvällspersonalen.
  - Poolsköterskor som utgår från Strömsund
- **Rehab**
  - Brist på sjukgymnaster
  - AT några lyckade rekryteringar

**Mest troligt hyrsköterskor i sommar**

# Vad görs inom särskilda boenden?

- Genomlysning av Säbo har genomförts 2016
- Strömsund bland de 20% kostnadseffektiva i landet (2016)
- Vårdtyngdsmätningar visar att vi ligger rätt.
- Vi ser över möjligheterna till planeringsverktyg inne på Säbo
  - Intraphone Säbo..
- Utveckling:
  - Tillsynskamera och annan teknik för att snabbt få signal om eventuella brukarbehov exempelvis på natten.
  - Sensorteknik (projekt med Östersund på Åshamra)
  - Hotell lås
  - Passersystem med "taggar" Zon indelning.

**Investeringar 5 mkr**

# Vad görs inom hemtjänsten

- **Samlad hemtjänst i Strömsunds tätort**
  - Sydvästra, Nordöstra och Strömbacka ←
- **Intraphone planering**
  - Ruttoptimeringssystem.
  - Planeringsenhet istället för decentraliserad manuell planering
  - Medarbetare får sin planering i mobilen.
  - Digital signering av medicinlistor.
- **Nyckelfri hemtjänst**
  - Spar tid med nyckelhantering
    - Avvaktat utgången med planeringsverktyget

**Investering 1mkr**

# Våld i nära relationer - ett folkhälsoproblem

# Våldet tar sig olika uttryck

## Fysiskt våld

All oönskad fysisk beröring och fysisk handling som skadar och orsakar fysisk smärta. Örfilar, knytnävsslag, sparkar och stryptag. Förövaren biter, river, drar i håret, bränner, skakar eller knuffar den närstående.

## Känslomässiga övergrepp eller psykiskt våld

Hot, tvång, trakasserier, glåpord och förlöjliganden. Kontroll och social isolering. Direkt hot om fysiskt våld och våldsamma konsekvenser och indirekt hot om t.ex. självmord eller hot riktat mot annan närstående, husdjur eller egendom. Barn som bevittnat våld har upplevt våld.

## Sexuellt våld

När någon blir tvingad att delta i eller se på sexuella handlingar mot sin vilja. Sexuellt våld är handlingar som uppfattas sexuellt kränkande av den som blir utsatt för dem.

## Ekonomiskt våld

Att ta kontroll över ekonomin och vägra den närstående insyn. Stöld av pengar eller egendom. Den närstående tvingas skriva på papper eller blir utsatt för ekonomisk utpressning.

## Materiellt våld

Våld som riktas mot och förstör materiella ting både i och utanför hemmet och som skapar oro och rädsla. Förövaren kan kasta bort något värdefullt eller något som den närstående tycker mycket om.

## Latent våld

Stark ilska och aggressivitet som är inbunden och visar sig i kroppshållning/kroppsuttryck och som skapar rädsla, upplevs som hot om våldsamma konsekvenser och/eller påminner om tidigare erfarenheter av fysiskt våld.

## Försummelse

Gäller äldre kvinnor och män samt kvinnor och män med funktionsnedsättning. Kan vara medvetet felaktig medicinering, bristande hygien, för lite eller fel mat och dryck, att lämna den närstående utan hjälp och tillsyn långa perioder. Försvåra istället för att underlätta t ex den närstående tvingas vara utan batterier till hörapparaten, förövaren tar bort rullstolen eller flyttar käppen utom räckhåll.

# Våld i nära relationer

- Många aktörer i samhället
- Kommunens ansvar för stöd till medborgare
- Inom kommunen traditionellt ett område för individ- och familjeomsorg
- Program mot våld i nära relationer, reviderat 2017
- Handbok våld i nära relation gemensam i länet, rutiner, checklistor mm.
- Kommunens webbplats Omsorg och stöd/ Våld i nära relationer  
<http://www.stromsund.se/1072.html>

# Socialtjänstens ansvar

Särskilda bestämmelser i SoL kap 5 om socialnämndens ansvar för vissa målgrupper

- barn och unga
- äldre personer
- personer med funktionshinder
- personer med missbruks- och beroendeproblem
- personer som vårdar eller stödjer närstående
- brottsoffer och våldsutsatta kvinnor

# Hälso- och sjukvårdens ansvar

- Hälsa- och sjukvårdens olika verksamheter har en viktig roll för att upptäcka och uppmärksamma våld, verka för att våldsutsatta erbjuds vård, tandvård och omvårdnad



# Våld i äldres nära relationer

- Slutet 1900-talet, stor fråga i UK, USA, Kanada m fl, begreppet *Elder Abuse*
- 2000 Ofrid, Brottsoffermyndighetens kartläggning Umeå
- 2001- 2003 nationellt råd för kvinnofrid, Margareta Winberg
- 2001 AGE Platform Europe prioriterad fråga
- 2002 WHO och Kanada, Elder Abuse ett folkhälsoproblem
- 2010 Kartläggning Abuse and health among elderly in Europe, begreppet *Maltreatment*
- 2013 Pensionärsorganisationerna mfl. kampanj ”Våldet går inte i pension”
- FN:s världsdag om våld och övergrepp mot äldre den 15 juni *World Elder Abuse Awareness Day*

# Våld i äldres nära relationer

- Dolt, tabubelagt brott
- Troligen finns mörkertal dvs det polisanmäls inte
- Tecken på våld kan förväxlas med andra medicinska problem
- Förövare kan vara make/maka/partner, son eller dotter, barnbarn eller någon annan i den nära bekantskapskretsen
  
- Utsatts för våld i långvarig relation
- Våld tillkommit på äldre dar
- Ingått i ny relation där våld är ett inslag

# Våld i äldres nära relationer

- Både män och kvinnor utsätts för våld – men vanligare med mäns våld mot kvinnor
- Generellt är äldre kvinnor en sårbar grupp
- Normaliseringsprocess
- Psykisk ohälsa, missbruk, ekonomiska bekymmer
- Konflikter, aggressivt beteende
- Sjukdom, funktionsnedsättning som leder till beroende
- Anhörigvårdare under *vårdrelaterad stress??* OBS begreppet omdiskuterat

# Vad kan en anställd göra?

- Skapa relation med tillit, ge ett bra bemötande
- Respektera, lyssna, observera, informera
- Olika ansvar på olika nivåer
- Skillnader på sammanhang där våldet kommer till kännedom
- Samtala och fråga – hur då?
- Ta foto om synliga skador finns
- Vänd dig till chefen

# Våld i äldres nära relationer

- Internutbildning, få upp frågan på dagordningen
- Blånader och silverhår. Utbildningsmaterial om våld mot äldre kvinnor, Socialstyrelsen 2014
- Våld i nära relationer, socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2014:4
- Våld. Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer, Socialstyrelsen 2016
- Webbutbildningar och övrigt material från socialstyrelsen